

Vilkårsrevisjon Tokke-Vinje

JOSTEIN KRISTIANSEN
RITA BERTHELSEN JOHNSEN

Agenda

- Ny prosjektleder
- Tilleggsspørsmål fra NVE
- Pålegg fra fylkesmannen, status
- Status NVE

Vilkårsrevisjon Tokke-Vinje

Prosjektleder i Statkraft

- UT: Vegard Pettersen
 - Startet i Energi Norge 1. april

- INN: Rita Berthelsen Johnsen
 - Begynte i Statkraft 1. januar
 - Tidligere erfaring fra bransjen
 - System- og markedsutvikling i Statnett
 - Produksjonsplanlegger i E-CO Energi

Tilleggsinformasjon

- NVE etterspurte tilleggsinformasjon i mai 2019
- Statkrafts sendte svar i oktober 2019 samt videoer i februar 2020

- Hovedtema
 - Tokkeåi og forhold for storørretbestanden
 - Virkningen av magasinrestriksjoner

Tokkeåi, nedstrøms Helvetesfossen

- Statkraft mener at beste tiltak for opprettholdelse av storørretbestanden er å sikre vanndekt areal på elvestrekningen nedstrøms utløpet av Lio kraftverk
 - Dagens praksis (4 m³/s): 85-90 % av elva vanndekt og ingen gyteområde tørrlagt
- Statkraft har gjennomført habitattiltak i elva
- Forbislippingsanlegg i Lio kraftverk minimerer sannsynligheten for tørrlegging
- Langsommere nedkjøring kan vurderes for intervallet 15 – 5 m³/s
 - Dagens selvpålagte restriksjon: 2 timer og 15 minutter

Tokkeåi, oppstrøms Helvetesfossen

- Krav fra Tokke kommune
 - Minstevannføring i øvre Tokkeåi: 4 m³/s sommer og 2 m³/s vinter -> 92 GWh produksjonstap
 - Samt stengning av 6 bekkeinntak -> 185 GWh produksjonstap
- Tilsvarende vannslipp som på video:
 - Minstevannføring i øvre Tokkeåi: 2 m³/s sommer og 1 m³/s vinter -> 45 GWh produksjonstap
- Norce (2018, 2019)
 - 1,3 m³/s: ikke registrert tørrlagte potensielle gyteområder
 - Gytemulighetene: moderat eller på grensen til lite egnet for storørret
 - Skjulforholdene: bedre enn nedstrøms Helvetesfossen
- Statkraft anbefaler ikke slipp av vann til denne elvestrekningen
 - Data viser at det jevnlig forekommer episoder med vannføringer tilstrekkelig for vandring av gytefisk
 - Vannslipp gir et betydelig tap av kraftproduksjon
 - Dersom krav, foretrekker slipp fra Vinje dam

Fiskepassasje forbi Helvetesfossen

- Antatt investeringskostnad: 8-15 mill NOK
- utfordringer knyttet til adkomst, bygging og vedlikehold
- Statkraft mener at det er en bedre løsning å etablere fiskepassasje enn å slippe vann fra Vinjevatn

Magasinrestriksjoner

- Restriksjon i ett magasin påvirker disponering av andre magasiner
 - F.eks. restriksjon i Songa gir lavere vannstand i Kjela-vassdraget
- Restriksjon i ett magasin høyt oppe i systemet, konsekvens for kraftverk lengre ned
 - F.eks. restriksjon i Songa kan føre til at 450 MW i kraftverk nedstrøms ikke kan produsere i oppfyllingsperioden
- Magasinrestriksjoner øker faren for flom da man ligger med høyere magasin ved inngangen til et vått år og ikke kan forhåndstappe
- Magasinrestriksjoner gir ofte ikke tapt GWh, men inntektstap da produksjonen flyttes til perioder med overskudd og lave priser
- Statkraft er åpen for å videreføre dagens manøvreringsintensjoner i Vinjevatn, Totak og Ståvatn

Vedtak

I tråd med varselet for øvrig og med hjemmel i Kronprinsregentens resolusjon av 8. februar 1957, vilkårenes punkt 10, pålegger Fylkesmannen i Vestfold og Telemark Statkraft å gjennomføre følgende tiltak i Tokkeåi:

1. Innen utgangen av februar 2020: Utrede og beskrive en effektiv passasje for storørret i Helvetesfossen i Tokkeåi
2. Kartlegge gytegroper eller gytefisk for storørret i Tokkeåi ved beste praksis metodikk, i 2019, 2020 og 2021. Vi tar ikke stilling til hvilken metode som er den beste, men forholder oss til metoden som foreslås.
3. Kartlegging av ungfisk i Tokkeåi nedenfor Helvetesfossen, inkludert genetiske analyser som viser andel storørretunger, i 2020, 2021 og 2022. Metodikk og stasjoner skal være sammenlignbare med tidligere ungfiskundersøkelser i Tokkeåi.

Statkraft

[statkraft.no](https://www.statkraft.no)